



NOBELVÄNNEN

Nr 2

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2023

Brevskrivaren Alfred Nobel

Ny utställning på Nobelmuseet. Läs mera på sidan 17



Innehåll:

Nobelmuseets Vänners styrelse 2023	3
Ordföranden har ordet	4
Årsmöte och konstituerande möte för styrelsen 2023	8
”Inte bara Alfred” – historien om en av Sveriges framgångsrikaste företagsfamiljer	9
Valborgsfirandet på Nobelmuseet i Karlskoga 2023.....	11
Vårtal av Anna Ragén.....	13
Vårtal av Richard Palmquist	15
Brevskrivaren Alfred Nobel – Ny utställning i herrgården	17
Skulpturen Sarvantes av konstnär Unni Brekke	21
Hedersutmärkelse 2023	23
Rapport från verksamheten	25
Alfred Nobels Björkborn – Nobelmuseet i Karlskoga	25
Medlemsinformation, öppettider mm.	28
Händer i höst och vinter på Nobelmuseet.....	29

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner.
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk.

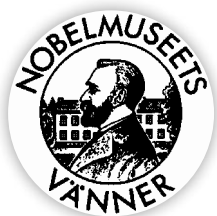
Omslagsbild Hans Johansson.



KARLSKOGA
FOLKHÖGSKOLA

Utbildning · Catering · Restaurang · Konferens · Vandrarhem

Kontakt: 0586-646 09 | karlskogafolkhogskola.se



Nobelmuseets Vänner Styrelse 2023

<i>Ordförande</i>	Ulrika Lundgren	ulrika.lundgren@karlskoga.se
<i>Vice ordförande</i>	Annelie Rådesjö	alfrednobel146@gmail.com
<i>Sekreterare</i>	Susanne Morfeldt-Hafstrand	smorfeldthafstrand@gmail.com
<i>Kassör</i>	Sif Eklund	sif eklund@gmail.com
<i>Ansvarig Medlemsregistret</i>	Anita Öjendal	anita@ojendal.se
<i>Redaktör Nobelvännen</i>	Jaana-Kaisa Björk	jaanakaisa.bjork@outlook.com
<i>Ledamot</i>	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
<i>Suppleant</i>	Boo Thuvander	boo.thuvander@telia.com
<i>Suppleant</i>	Christel Nilsson	aoch.nilsson@telia.com
<i>Suppleant</i>	Bengt Runholm	bengt.runholm@sparabransle.se
<i>Suppleant Redaktör hemsidan</i>	Olof Frisk	olof.frisk@gmail.com
<i>Revisor</i>	Birgitta Öster	
<i>Revisor</i>	Per Aspeli	per.aspeli@hotmail.com
<i>Revisors- suppleant</i>	Ulf Sjöstrand	ulf.sjostrand@hotmail.com
<i>Adjungerad</i>	Anneli Lyckeborn	anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se
<i>Valberedning</i>	Boris Holm	boris.holm@bahnhof.se
<i>Valberedning</i>	Lena Sjöstrand	sjostrand_lena@hotmail.com
<i>Valberedning</i>	Dan-Åke Widenberg	danake.widenberg@gmail.com



*Ulrika Lundgren
Foto Lena Edlund*

Ordföranden har ordet

Välkomna till ett nytt nummer av tidningen Nobelvännen.

Vill inleda med att rikta ett stort och varmt välkomnande, till vår nya ordförande för Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn, länsråd Anna Olofsson. Vi ser fram emot ett gott samarbete med Nobelmuseets vänförening. Extra tack till Er som ställer upp som styrelseledamöter och stödjer därmed arbetet extra. Tillsammans blir vi starka i vänföreningen. Med gemensamma krafter och stor entusiasm bidrar vi till utvecklingen av Karlskogas viktigaste varumärke, Alfred Nobel.

Sommaren går med raska steg in i september, som förhoppningsvis skänker vila och försoning i världen. Vi lever i en osäker tid, där Nobelvännerna oförtrutet ändå fortsätter att medverka till Nobelmuseet i Karlskogas fortsatta drift och utveckling med ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn. Inte minst avseende Alfred Nobels tankar

om den viktiga freden på jorden. Alfred Nobel menade att hans dynamit ledde till fred och gav följande förklaring:

”När det står klart vilken kraft det finns i sprängämnen och krut och vilken skada de kan åstadkomma kommer man avstå från att använda dem”. I testamentet kan man läsa att för fredsförfäktare ska priset utses ”af ett utskott af fem personer som väljas af Norska Stortinget.”
Paris den 27 november 1895.

Filmföretag Storyfire, som bland annat producerade filmen ”Catwalk” har gjort en filmproduktion kring bröderna Nobel. De har varit och filmat under ett par veckors tid på historiska platser i Karlskoga och även Alfred Nobels Björkborn. Karlskoga kommun har deltagit på ett antal olika företagsträffar då de sökt sponsorer till filmen. Det finns kanske en möjlighet att ha filmpremiär i Karlskoga senare i höst. Filmen ska ge mer kunskap om bröderna Nobels fantastiska historia och planeras sändas

i samband med Nobelpris-utdelningen. Tänk vilken möjlighet till marknadsföring av Alfred Nobels Karlskoga detta ger. Med syfte är att främja företagsverksamheten i Karlskoga och Bergslagen och lyfta de företag som verkar där, erbjuder Storyfire utvalda företag att associeras med filmserien ”The Nobel Brothers”. Storyfire lyfter fram att Alfred Nobel och hans bröder haft en omfattande och varaktig påverkan på Karlskoga och dess näringsliv. Genom deras företagsverksamhet, tekniska innovationer och samhällsengagemang har Nobelbröderna bidragit till stadens ekonomiska utveckling, forskning och utbildning. Flera företag inom området som försvarsindustri, rymdteknik, elektronik och materialvetenskap har etablerat sig i Karlskoga och byggt vidare på Nobelbrödernas arv genom att fortsätta utveckla innovativa produkter

och lösningar. Ska bli så spännande att följa detta projekt. Vi håller tummarna för en filmpremiär i Karlskoga.

Vi är stolta och glada över vår tidning ”Nobelvännen” som gör att vi kan sprida kunskap om och skapa intresse för Alfred Nobel och Nobelmuseet i Karlskoga. Tack Jaana-Kaisa Björk som är redaktör för tidningen och ser till att den är fylld av intressanta artiklar.

Vi tackar vi våra annonsörer, som gör det möjligt för oss att ge ut tidningen. Era intäkter täcker kostnaderna för att trycka och skicka ut tidningen, tack!

Utan Nobelmuseets fantastiska och lojala personal hade vi inte haft den verksamhet på Alfred Nobels Björkborn, som finns idag. Tack till er alla.

*Ulrika Lundgren,
ordförande, Nobelmuseets vänner*

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

”Hemma är där jag jobbar, och jag jobbar överallt”

Alfred Nobel

Att Alfred Nobel var före sin tid är ingen nyhet. Nu för tiden är det självklart att många arbetsplatser behöver ökad flexibilitet. På Nobeli har vi lång erfarenhet av att erbjuda viktiga supportfunktioner för att göra vardagen enklare och effektivare. På så vis kan ni fokusera på er kärnverksamhet.

Dokument

Jobba smartare. Vi är specialister på tjänster inom fysisk och digital dokumenthantering, arkivering och digitalisering.

Löner

Leverans- och kvalitetssäker lönehantering för mellanstora och stora företag. Dedikerade kundteam med bred erfarenhet av centrala och lokala avtal.

Säkerhet

Rätt säkerhetslösning för ditt företag. Vi hjälper er med bland annat passersystem, inbrottslarm, kamerasystem och brandlarm.

www.nobeli.se

Nobeli
BUSINESS SUPPORT



Hjärtligt Välkomna på 2023-års Medlemsfest för Nobelvännerna

Fredagen den 20 oktober kl. 18.30
på Nobelmuseet i Karlskoga

Kvällen börjar med föredrag om Alfred Nobels dynamitfabrik i Paulilles, Roussillon i södra Frankrike. Föredragshållare är Per Arnesson, som guidade Munsänkarna i Karlskoga på deras vinresa förra året till Frankrike och Tyskland.

För kvällens underhållning står traditionsenligt BasBjörk på, som i år består av Anders "Ersa" Eriksson, Wiggo Öberg och Mikael Björk

Välkomstdrink med tilltugg, middag med två rätter,
vatten som dryck och musik för 400 kr per person.

Vin till maten kostar 120 kr/person.

Meddela om du vill ha vin när du anmäler dig.

Anmälan till Sif Eklund, helst via mejl sif.eklund@gmail.com
eller telefon 079-073 17 47. 50 personer får plats. Först till kvarn...

Du anmäler Dig till Sif Eklund och betalar samtidigt in 400 kr för mat
eller 520 kr för mat och vin/person på vårt bankgiro
SEB 5967-5074 senast 10/10.

**OBSERVERA: Skriv ditt namn och namnen på ditt sällskap som
kommer till festen, när ni betalar. Då kan vi beställa
rätt antal mat och dryck.**

Klädsel kavaj

Hjärtligt Välkomna! Styrelsen för Nobelmuseets Vänner

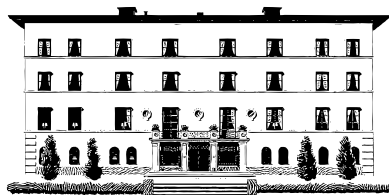


Årsmöte och konstituerande möte för styrelsen 2023

Den 19 mars hölls årsmötet för Nobelmuseets vänner på Mötesplats Alfred Nobel där 30-tal medlemmar samlades efter föreläsning av Bengt Jangfeldts föredrag om hans bok Immanuel Nobel & söner. Boris Holm valdes till mötesordförande och Susanne Märfeldt-Havstrand till sekreterare. Gamla styrelsen fick ansvarsfrihet och ny styrelse

blev vald. Sammanställning av den nya styrelsen ser du på sidan 3. Den nya styrelsen samlades direkt efter årsmötet på konstituerande möte. Planen för hösten fastställdes och arbetet för Nobelmuseets bästa var i gång!

*Jaana-Kaisa Björk,
Nobelvännen*



BOFORŠ HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

”Inte bara Alfred”

– historien om en av Sveriges framgångsrikaste företagsfamiljer

I samband med Nobelvännernas årsmöte 19 mars 2023 bjöds också på ett föredrag av författaren, översättaren m.m. Bengt Jangfeldt, docent i slaviska språk vid Stockholms universitet. Jangfeldt är tvåfaldig Augustprisvinnare och har därtill fått ett antal andra utmärkelser för sin litterära verksamhet. Jangfeldt disputerade på lyriken av den kände poeten Vladimir Majakovskij och futurismen. Bland andra kända ryssar inom litteratur och angränsande områden kan särskilt nämnas Joseph Brodsky, som fick nobelpriset i litteratur 1987 med Jangfeldt som

översättare till svenska. Brodsky besökte Björkborn i samband med utdelningen av nobelpriset. Härtill kommer Lili Brik, som var Majakovskijs musa samt den kände dansaren och koreografen Mikhail Baryshnikov samt nobelpristagaren Boris Pasternaks son Jevenij med vilka Jangfeldt är närmare bekant.

Jangfeldt har bl.a. skrivit boken Immanuel Nobel & söner, där familjen Nobels verksamhet i Sverige, Ryssland och andra länder beskrivs. I denna bok får man en mycket god inblick i vad fadern Immanuel och bröderna Robert, Ludvig och Alfred Nobel åstadkom inom olika industrigrenar med verksamheter på olika platser i Ryssland, Sverige och andra länder. Denna bok utgör underlag för en filminspelning som gjorts under våren 2023. Föredraget för Nobelvännerna hade titeln ”Inte bara Alfred ... historien om en av Sveriges framgångsrikaste företagsfamiljer”. Jangfeldt har genom arkivstudier och kontakter med framstående ryska författare m.fl. kunnat genomföra ett mycket omfattande arkivarbete vid skrivandet av boken om Immanuel och söner och deras imponerande verksamhet.

Föredraget beskrev Immanuels utvandring till Ryssland 1837 och hans samt sönerns enastående framgångsrika verksamhet i Ryssland och då särskilt



Bengt Jangfeldt – författare, översättare m.m. och docent i slaviska språk vid Stockholms universitet håller föredrag på årsmötet för Nobelmuseets vänner. Foto Jaana-Kaisa Björk

i S:t Petersburg och Baku. Man ägnade sig bl.a. åt produktion av sjöminor, gevär, motorer och omfattande oljeutvinning i Baku, där ett av världens största oljebolag utvecklades. Bröderna Robert och Ludvig blev minst lika framgångsrika som Alfred. Alla i familjen Nobel blev med tiden mycket förmögna. I Baku är namnet Nobel fortfarande mycket välrenommerat.

Alfreds framgångar med dynamit är välkänt begrepp världen över. Alfred var dock aldrig i Baku, men understödde

brödernas verksamhet ekonomiskt och instiftade Nobelprisen. Tillgångarna i Ryssland förstatligades dock i samband med ryska revolutionen 1917, varvid familjen fick lämna Ryssland. Verksamheten fortsatte sedan inom familjen i Sverige och andra länder tämligen länge in på 1900-talet inom olika branscher och med Nobelprisen som varumärke för Sverige.

*Boris Holm
Nobelmuseets Vänner*



SAAB

Valborgsfirandet på Nobelmuseet i Karlskoga 2023

Valborgsbrasa på ängen intill Nobelmuseet värmdde i kyliga vårkvällen



Körer från Kulturskolan i Karlskoga sjunger i våren under ledning av musikläraren Carl Beckman - Künkel

Årlig valborgsfirande på Björkborn drog åter man ur huse i Karlskoga. Så trevligt att vara en del av arrangörerna när folk kommer mangrant och deltar i firandet. Vädret var som sig bör vårligt kallt. Solen tittade fram tidvis och vinden blåste från och till men så pass lagom att vi kunde tända brasan.

Museet var öppet på eftermiddagen innan festligheterna startade kl. 18.00 för intresserade valborgsfirare.

Vid trappan till Björkborns herrgård sjöng Kulturskolans olika körer

vårsånger som gav oss vårstämning och aning om vad som väntar oss i kommande månaden. Det var barnkören Småtjärnorna, ungdomskören Voices, damkören Vokalensemblen och kören Blandade röster. Körledaren var Carl Beckman-Künkel.

På Cafét på Mötesplatsen ringlade köerna tidvis långa. Men vad gjorde det för då kunde man prata med varandra och bekanta sig med nya i väntan på fika eller korv med bröd och värma sig inomhus.



Populär korvförsäljning för kvällen inne på Mötesplats Alfred Nobel. Fr.v: Mikael Björk Nobelvännerna, Markus Carlsson, Anneli Lyckeborn, verksamhetschef och Kent Klintestränd, museitekniker, alla tre från Nobelmuseet i Karlskoga.

Till valborg hör traditionsenligt vårtal. I år var det kommunfullmäktiges ordförande Anna Ragén som höll vårtalet. Hon talade om världsläget och Karlskogas roll i det. Hon konstaterade att när andra världskriget pågick byggde man Karlskogas nuvarande badhus. Nu mitt under pågående krig i Ukraina ska nytt badhus byggas igen. Lite kusligt kändes det.

I Nobelmuseets valborgsfirande tillhör också ungdomens vårtal. Samhällsvetenskapliga programmet på Möckelngymnasiet har sedan många år utsett en av sina avgångselever till vårtalare. I år var det Rickard Palmquist. Han

talade om förändring och förändring till det bättre, som en student som han om framtidsmöjligheter och om utmaningar i livet framöver.

Båda talen följer efter denna artikel.

Text och foto: Jaana-Kaisa Björk Nobelvännen



Årets vårtalare Anna Ragén och ungdomens vårtalare Rickard Palmquist



Vårtal av Anna Ragén

– Kommunfullmäktiges ordförande i Karlskoga

*”Sköna maj, välkommen
Till vår bygd igen!
Sorgen flyr för våren
Glädje ler ur tåren”*

En strof som vi snart ska höras sjungas,

Vi gläds för mer ljus, energi, grönska och värme

Varje årstid får oss att reflektera, det är nödvändigt att alltid stanna upp för att förstå, men insikter kan också vara smärtsamma, som Karin Boye så bra beskriver...” visst gör det ont när knoppar brister. Varför skulle annars våren tveka?

Vad är det för nytt, som tär och spränger?

Ja visst gör det ont när knoppar brister, ont för det som växer och det som stänger”

För visst kan utveckling göra ont, rent bokstavligen, i kropp och själ, som när en tonåring har växtvärk har vi periodvis också i samhället växtvärk. Karlskoga har växtvärk nu.

Historien upprepar sig – när det är krig i Europa och demokratin ska förvaras så hamnar Karlskoga och den innovativa industrin i centrum med dess duktiga medarbetare för att bevara freden och demokratin. En historisk återblick vittnar också om växtvärk när det också under det andra världskriget byggdes mycket bostäder i Karlskoga. Några minnen av det byggandet är det

unika husområdet Carls Åby med sina tidstypiska funkisvillor. Karlskoga och staden växten då så det knakade. Karlskoga blev en stad och byggde bland annat ett vackert stadshus (numra Hotell Alfred Nobel) och ett ståtligt badhus.

Nu 2023 under pågående krig i Europa 2023 byggs det återigen hus i Karlskoga igen och staden ska bygga ett nytt Badhus. Hus som i framtiden kommer att påminna oss om denna speciella tid.

Karlskoga möter en ljus framtid och det glädjes vi åt men rapportering och bilderna från media påminner oss också den brutala verklighet som våra medmänniskor i krig möter dygnet runt, vecka efter vecka, månad för månad.... vi längtar alla efter freden.

I dessa tider extra är det extra viktigt att reflektera och påminna varandra om vad som är viktigt. Vi behöver påminna oss om att vi lever i en av världens bäst fungerade demokratier där det fria ordet och tanken är en självklarhet, där sammanhållning och samarbete är grunden för att vi ska kunna fortsätta utvecklas i rätt riktning.

Det ska värnas.

Vi ska värna om omtanken, hjälpsamheten, ansvarsfullheten och friheten. Dessa värden är det vi bygger vår samtid och framtid med.

Vi befinner oss i en viktig tid i vår historiska utveckling, där vi än en gång blir

vi påmindas om vikten av ett försvar, vår käre Alfred Nobels goda gärning och att han valde Karlskoga som en plats som främjade innovation och kreativitet och hur hans arbete för evig framtid präglade vårt Karlskoga.

Därför känns det extra värdefullt att idag stå här i en tid som denna och känna att

Karlskoga står i centrum för goda värden och innovativa lösningar som gör att vi har modern industri som lever i Alfred Nobels anda.

Vi ska vara stolta över vår historia i Karlskoga och Sverige för att vi sedan länge satt demokratin och friheten i första rummet.

Men nu...

Nu åter till Karin Boye som berättar om varför Våren tvekar... vi har verkligen känt av det den här våren att den tvekar oss men på min morgonpromenad i morse så kände jag att vintern höll på att stänga och jag såg många knoppar brista - så låt oss nu hoppas nu på att vintern har stäng och att Våren äntligen brister ut.

Med dessa ord vill jag med glädje önska våren och sköna maj, varmt välkommen tillbaka till oss igen i vårt älskade Karlskoga.



LÅSSERVICE
EKBERGS

KARLSKOGA • 0586-771199



*Auktoriserad
hälsorådgivare*

Bergsmansgatan 2

Tel. 300 66

www.lifebutiken.se

Vårtal av Richard Palmquist

Kära åhörare,

När jag fick uppdraget att skriva ett vårtal kändes det lite svårt, på gränsen till omöjligt. Vad vet jag om våren som jag kan förmedla? Inte så mycket, förutom att det är en årstid. Men sedan började jag fundera över vad våren egentligen betyder för MIG. Jag insåg att våren betyder mer än jag tidigare brytt mig om att reflektera över.

För MIG betyder våren förändring, förändring till någonting bättre, någonting trevligare och någonting mer livfullt. Jag tänker på fågelkvitter, grönt gräs, blommor och träd som får liv på nytt efter vinterns kyla och mörker.

Jag fylls också av livskraft under våren, mycket av sådant som tidigare varit tungt och besvärande känns plötsligt lättare och i vissa fall till och med trevligt och rogivande. För mig som tar studenten i år, är denna vår extra speciell. Denna vår betyder inte bara ett löfte om vackert väder, sol och värme.

Denna vår betyder också skolavslutning, studenten, framtidsmöjligheter, nya utmaningar, nya bekantskaper men även avsked från en epok i mitt liv som nu är över.

Vad betyder våren för DIG? Kanske våren för dig betyder nystart och förhoppning om blomstrande kärlek?

Jag tror nog att våren för många människor är en tid för tro, hopp och kärlek. Du kanske ser våren som en nyckel. En nyckel som öppnar upp porten till en spännande framtid.

Och om du tillhör skaran av pollenallergiker, förstår jag om du inte är lika exalterad, kanske du är i full färd med att preparera dig för att klara av att ta dig igenom våren? Kanske är det en svår tid av andra skäl? Annars kanske våren är för både dig och mig en tid fylld av förväntan och löften om förändringar, men även en stark längtan efter sommaren som snart är här.

Det var alltså inte så svårt att skriva detta tal när jag fick tänka efter vad våren verkligen betyder för mig. Det finns så mycket vackert med våren och nu är den äntligen här.

Med detta vill jag önska farväl till vinterns kyla, och varmt välkomna våren. Vi har väntat på dig.

Tack för mig, jag önskar er alla en trevlig valborg!



Elcoline AB förvärvar verksamheten i Maintpartner AB

Elcoline i Karlskoga och Degerfors erbjuder tjänster inom Industriell drift och underhåll med helhetslösningar för El och Automation, Mekanik och Bearbetning.

Vi tillhandahåller även tjänster inom Transport, Modellsnickeri/Industrisömnad samt Industribrandförsvar där vi bl.a. erbjuder utbildningar i HLR och Heta Arbeten.

Intresserad av våra tjänster? Ring 010-480 70 00 eller besök vår hemsida elcoline.se för kontaktpersoner

Med förvärvet kommer Elcoline att växa till en omsättning på 65 miljoner euro och 600 anställda och bli ett av branschens ledande företag på den nordiska marknaden.

Brevskrivaren Alfred Nobel

– Ny utställning i herrgården.



För flera år sedan fick museet kontakt med en samlare som ägde två brev av Alfred Nobel. De var båda ställda till brorsdottern Ingeborg (1865-1939). Hon var dotter till Alfred Nobels bror Robert och hans hustru Paulina. Ingeborg gifte sig med Carl von Frischen Ridderstolpe och var med stor sannolikhet Alfred Nobels favoritbrorsbarn. De två breven handlade om relationer till anställda i familjen och de var skrivna på 1890-talet. En idé dök upp att göra en utställning om de två breven och tanken omhulldades av dåvarande ordföranden landshövding Maria Larsson. Pappa till idén var Göran Sundmar, den entusiastiske motorn i Bofors luftvärnsförening bland mycket annat. Museichefen Anneli Lyckeborn tog kontakt med mej för att höra om jag kunde arbeta med projektet. Detta var en intressant ut-

maning då Alfred Nobel skrev otaliga brev på olika språk. Kanske skulle en utställning kunna visa på hans olika brev och hans formuleringskonst med lite vidare ramar än bara de två breven till Ingeborg?

Det subjektiva valet blev till elva brev. Ett av dem var brev till pappa Immanuel 1868 (där de varit ovänner), ett formellt affärsbrev till disponenten i Bofors Jonas Kjellberg från september 1896, till affärsmannen Josef Cadman från 1868 där han suckar över sin arbetsbörda, ett brev till upptäcktsresanden Sven Hedin 1893 som tiggat pengar men får avslag på ett underbart sätt, Alarik Liedbeck 1881 – han var en barndoms-kamrat och affärskompanjon som han hade största förtroende för, brodern Ludvig från 1886 där han skriver om deras relationer, älskarinnan Sofie Hess



från 1879 skrivet på en resa, ett brev till Bertha von Suttner från 1893 – hon hade varit Nobels sekreterare en vecka och senare blev fredsförespråkare. I det här brevet berör Nobel tanken om ett pris för fredsvirare. Bertha von Suttner fick själv fredspriset 1905. Slutligen finns ett brev till hans assistent/kemist/förtrogne Ragnar Sohlman. Brevet är skrivet i San Remo 7 december 1896 där Nobel beklagar sig över sin dåliga hälsa. Tre dagar senare avled han. Brevet skickades aldrig utan låg kvar på skrivbordet då Alfred Nobel avled. Det kan ha varit det sista brev han skrev. Det var huvudsakligen tack vare Ragnar Sohlmans envisa och energiska arbete som Nobelstiftelsen och Nobelprisen kom till. Ett förtroende som Alfred Nobel gav honom i testamentet. Rudolf Liljeqvist fick också uppdraget i testamentet och senare anlätades advokaten Carl Lindhagen i arbetet. Denna trojka lyckades med det otroliga arbetet att förverkliga Alfred Nobels visioner.

Utställningen färdigställdes till sommarsäsongen 2023. Byggnationen gjordes av museets omistliga och mångsidiga tekniker Kent Klintestrand som löste tekniska problem och konstruktioner, målade tak, hängde tapeter, kopplade el och mycket mera. Texterna översattes av klippan Edith Oldenburg och design och printning av utställningsskärmar gjordes förtjänstfullt av Marie Magnusson på Fabriquen i Karlskoga. En rolig detalj är att skärmarna är återanvända efter en utställning om Nobelpristagare som ärvts från Nobelmuseet i Stockholm. Den utställningen visades några år i Laboratoriet och – så klart – var det Kent Klintestrand som kom på att det skulle gå att återanvända dem för att både spara pengar och tid. Och lyckat blev det, eller hur?

Tanken är alltså att spegla Alfred Nobels olika typer av brev. Genomgående visar hans formuleringar hur bildad han var, hur elegant han lade texten till olika mottagare, stundom humoristisk, stun-

dom vass. Genom breven kan vi förstå Alfred Nobels liv och verksamhet bättre. Man kan med fördel läsa om Alfred Nobel i till exempel Ragnar Sohlmans bok Ett testamente, Mitt hjärtebarn och Vem älskar Alfred Nobel av Vilgot Sjöman, Bengt Jangfeldts bok Immanuel Nobel & söner samt Ingrid Carlbergs Nobel. Den gåtfulle Alfred, hans värld och hans pris.

*Hans Johansson – Senior curator
Foto Jaana-Kaisa Björk*



**Svensk Fastighetsförmedling
Karlskoga**
Bergsmansgatan 4

T +46 586 552 00
svensfast.se/karlskoga



Välkommen till Återbrukshörnan på Mosserud

**Här kan du lämna fungerande prylar så
får de ett fortsatt liv hos en ny ägare.**

**Till exempel kläder, böcker, porslin,
grytor, möbler, sportprylar, leksaker,
byggmaterial och blomkrukor.**

Öppet alla dagar i veckan.



**KARLSKOGA
ENERGI & MILJÖ**

Skulpturen Sarvantes av konstnär Unni Brekke



Hästen Sarvantes nyanländ tillbaka till Karlskoga. Foto Sanna Seppänen

Som ni har märkt så har skulpturen om hästen Sarvantes varit borta en tid från Björkborn på Nobelmuseet i Karlskoga. Anledningen har varit att den inte klarade av att stå ute längre i väder och vind. Nu är den gjuten till brons av Herman Bergman Konstgjuteri AB i Stockholm och är snart klar för att placeras på Alfred Nobels Björkborn igen. Den ska nu klara av att stå ute i väder och vind.

Annelie Lyckeborn, verksamhetschef Alfred Nobels Björkborn, har tillsammans med Sanna Seppänen och Robert

Gustafsson från Arbetsgruppen för offentlig konst Karlskoga kommun funnit en ny plats för Sarvantes. Det blir strax utanför entrén till Bofors industrimuseum.

När marken är beredd och stenfundamentet är klart kan skulpturen Sarvantes återinvigas.

*Arbetsgruppen för offentlig konst
Karlskoga kommun*

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Hedersutmärkelse 2023

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner har instiftat en hedersutmärkelse i syfte att lyfta fram personer som aktivt har bidragit till Nobelmuseets drift och utveckling i Karlskoga. Ett diplom skapat av konstnär och skulptör Göran Persson föräras mottagaren av hedersutmärkelser. Detta sker vid högtidlighållande till Alfred Nobels minne, den 10 december på Mötesplats Alfred Nobels Björkborn.

Vem kan nomineras?

En person som främjat museets bevarande eller utveckling genom sina insatser. Det kan även vara någon som bidragit till bevarande av eller ökade kunskaper om Alfred Nobels Björkborn.

Nobelvännernas styrelse utser mottagare av hedersutmärkelser som delas ut i samband med högtidlighållande av Alfred Nobels minne den 10 december.

Skicka din nominering med motivering, via e-post till styrelsen senast den 3 november 2023.

ulrika.lundgren@karlskoga.se
jaanakaisa.bjork@outlook.com

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner



BAE SYSTEMS





*Anneli Lyckeborn
Verksamhetschef, Nobelmuseet i Karlskoga
Foto Jaana-Kaisa Björk*

Rapport från verksamheten

Alfred Nobels Björkborn – Nobelmuseet i Karlskoga

Sommarsäsongen öppnade den 3 juni med Alfred Nobel som guide. Vi öppnade också café Nobel samt laboratoriet. Fiffiga huset väntade vi med att öppna till skolorna hade slutat.

Våra sommarjobbare startade sin säsong lite senare eftersom de fortfarande går i skolan, men det roliga är att de flesta från förra året har kommit tillbaka. Man arbetar med lite olika saker såsom café, konferenser, guidning, städning med mera. I år hade vi också sex stycken feriejobbare från Karlskoga kommun. De sex som vi haft har varit väldigt duktiga. Det var väldigt trevligt och nyttigt för ungdomarna här för det är mycket variation i arbetet.

Våra guider, Per som Alfred Nobel, John som Ragnar Sohlman och Helena som Bertha von Suttner, har fått mycket beröm för sina guidningar under sommaren. Naturligtvis även de så kallade

vanliga guiderna som är fantastiskt duktiga. Vi har även i år haft en guide som har kunnat bistå och guida på tyska.

Några volontärer har vi också lyckats få under sommaren. Det är bland annat från vänföreningen och några andra, vilket betyder bra hjälp för verksamheten.

Fiffiga huset har varit välbesökt de veckor som vi haft öppet och några nya aktiviteter har vi lyckats få till med hjälp av Kent, vår tekniske medhjälpare och lite sponsring från kemishowen.

Vårt Café har rullat på med hembakat bröd och smörgåsar. I början av sommaren tillät vädret att man kunde sitta på vår fina uteveranda. Men i juli och augusti, då det var regnperiod fick man tränga ihop sig inomhus.

För att lätta på trycket har vi satt upp ett tält på baksidan, där vi fick hjälp av kommunen att göra iordning planen med att platta till och lägga grus så att



I slutet av säsongen har de utländska gästerna återvänt till viss del, besök från Tyskland, Holland och Frankrike är de mest vanliga länderna. Här på bild en buss från Tyskland och en från en skola i Sverige. Foto Jaana-Kaisa Björk

vi kunde sätta upp tältet. Där kunde vi ha våra bussresenärer som vilel fika i samband med guidningarna.

Vi har i år också fått nya blomkrukor vid uteplatserna med stora fina blommor i. Detta gör så mycket för trivselen.

Hästen, Sarvanet, har kommit tillbaka efter renovering, nu väntar vi bara på fundamentet och placeringen innan invigning kan ske.

Laboratoriet har fått taket rengjort samt man har målat huset som blev fint. Nu önskar vi få fasaden på Herrgårdens framsida och Mötesplatsen målad och lagad samt asfalt och grus tillsnyggat framför entréerna.

Konferenser, fester och bröllop har flitigt anlitat oss i vår Mötesplats under dessa månader.

Lilla Mötesplatsen har också börjat bli bra marknadsförd och är bokad till och från.

Forskarskolan har varit åter igen här denna sommar, vid en hel vecka har de konfererat, ätit och fikat samt varit på guidning med ca 60 elever. Väldigt uppskattat.

Vi samarbetar bra med Visit Värmland och får en del besök via dem. Vi har också i år varit info point med broschyrer, kartor och hjälp med information om Karlskoga och dess omnejd.

Vårt nya rum i Herrgården är klart. Vi hade invigning strax innan midsommar. Alltid trevligt att ge besökarna någont nytt att beskåda.

Våra hantverkare har också haft utställning och försäljning i vagnslidret under delar av sommaren. De har varit nöjda med sin närvaro.

Det kommer en del förfrågningar om Industrimuseet som vi har samarbetat med, men de dagar som Brukspojckarna inte kan vara här öppnar vi naturligtvis upp dörrarna dit ändå.

Pelle Agorelius, svensk representant på Gourmand Avars (världens största kokbokstävling) har fortsatt sin kokboksutställning i labbet, han ska vara där under denna sommar också.

Vi har haft ett samarbete med teaterföreningen Lyset som har spelat Alice i Underlandet under sommaren. Vi har hjälpt åt med serveringen i pausen men försäljningen har gått trögt. Många har egen picknick med sig och sitter i parken, som naturligtvis är trevligt det också.

I slutet av säsongen har de utländska gästerna återvänt till viss del, besök från

Tyskland, Holland och Frankrike är de mest vanliga länderna. För övrigt har det varit besök från hela Sverige, dock inte så många från vårt eget närområde. Det som har varit glädjande är att ett amerikanskt resebolag Gate 1, har bokat in ca 30 st guidningar här under sommaren och vill gärna komma tillbaka.

Hösten ser ut att starta bra med många stora konferenser bokade och andra besök.

Verksamhetschef Anneli Lyckeborn



Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Företaget ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

 **Chematur Engineering**

www.chematur.se

Medlemsinformation, öppettider mm.

Hemsida www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2023

Betalas in fr.o.m. januari 2023. Enskild medlem 180kr/år

Medlemsavgift

Betalas på bankgiro 5967-5074. Skriv på ditt namn, adress och e-mailadress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga eller via mail anita@ojendal.se Se vidare info också på vår hemsida www.nobelvannen.se

Du får ett medlemskort med i tidning!

Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Ta med senaste tidningen när du besöker museet för att få de förmåner gäller som medlem. Du kan också klippa sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmuseets Vänners logotype och år som medlemskortet gäller. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet om du är medlem. Säg det bara i kassan där man köper biljetter och **visa ditt medlemskort**, som nu finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress på. Du kan också ta ett foto med din mobil på medlemskortet och foto på din adress på andra sidan. Välj vilket som är bäst för dig!

Rabatterad pris på konserter på Mötesplats Alfred Nobel

Du som är medlem i Nobelmuseets Vänner har möjlighet att gå på Konsertföreningens konserter på Mötesplats Alfred Nobel på rabatterad pris. Ordinarie biljettpriset för Vuxna 250kr, för Nobelmuseets Vänner 210kr. Ungdom 10-25 år 125kr. Barn gratis. Vilka konserter det gäller får du information på Konsertföreningens hemsida www.karlskogakonsertforeningen.se, lokaltidningen eller på vår hemsida www.nobelvannen.se. Biljetter köper du på Spångs Bokhandel Bergmansgatan 4, Karlskoga. Betala kontant eller Swish 123 691 70 41 eller på Nortic www.nortice.se

Öppettider för Nobelmuseet i Karlskoga

1 september – 30 september, Museet med guidningar öppet lördagar kl. 12.00 samt kl. 13.00. Därefter endast

för bokningar. Vårens öppettider är ännu ej fastställda.
Sommaröppet från den
1 juni – 31 augusti, kl. 11.00 – 16.00.

Café Nobel i anslutning till Nobelmuseet i Karlskoga

Caféet finns i en underbar vacker herrgårdsmiljö i anslutning till Alfred

Nobels Herrgård. Här serveras kaffe/the, dricka med bullar och kakor samt goda smörgåsar.

Café Nobel samt souvenirshopen är öppen de lördagar som det är guidning kl. 11.00 – 15.00.

Se hemsidan: www.nobelkarlskoga.se eller ring tel. 0586-245 245 för information.



Händer i höst och vinter på Nobelmuseet

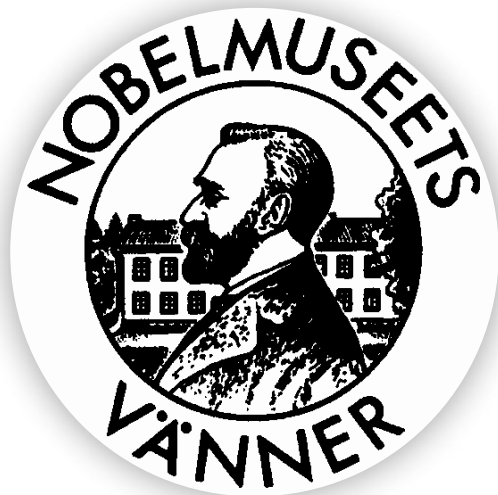
Medlemsfest – *Fredagen den 20 oktober*. Läs mera på sidan 7

Nobelveckan – Ev. föreläsning. Se närmare hemsidan och mailutskick

Konsert – *Lördagen den 11 november kl. 16.00*

Närkessamlingar del. II. Läs mera på Karlskoga Konsertföreningens hemsida www.konsertforeningen.se

Nobeldagen – *Söndagen den 10 december, kl. 12.00* Kransnedläggning, utdelning av hedersutmärkelse och Nobellunch på Nobelmuseet i Karlskoga. Se närmare hemsidan och mailutskick



N Nobel
Biocare™

Tandimplantat ser ut, känns och fungerar precis som naturliga tänder. På Nobel Biocare är vi mycket stolta över vårt arv från professor Brånemark som ledde fram till möjligheten att behandla tandlöshet med implantat.

I mer än 60 år har patienter över hela världen blivit behandlade med våra väldokumenterade implantat som tillverkas i Karlskoga.

nobelbiocare.com

Klipp ut
och spara!



di

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2023



Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586 - 245 245

E-post: info@nobelkarlskoga.se | www.nobelkarlskoga.se

Anneli Lyckeborn

Verksamhetschef.

076-826 40 90, 0586-245 245

anneli.lyckeborn@nobelkarlskoga.se



Välkommen att besöka Nobelmuseets Vännerns hemsida:

www.nobelvannen.se

B



Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga



Sveriges
teknikföretag
hittar du
i KARLSKOGA